

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, zjutranje izdanje opoldne, večerje izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vreden po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta 6 . 60 3-30
četrt leta 3 . 40 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopolnilne naročnine se ne odzivamo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solaki ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrončič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. 2. urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 3. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

Oglasni in poslanice
se računajo po petit-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje širke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovenske knjižnice“, katere izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsako leto 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. petit-vrstica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Koliko je pristašev te klike?

„Krečmarji, vsi njih pivci,
in žganjarji in lahkoživci“ —
„Gorica“, 9/7. 1901. št. 54.

Razni popolnoma in na pol posvečeni gospodje člankarji v krogu „Gorice“ povdarjajo od časa do časa, da pristašev narodno-napredne stranke na Goriskem je vedno manj in manj ali da rasto vrste klerikalne stranke. Tega pa ne povdarjajo zato, ker bi morda to odgovarjalo resnici, o ne, ampak zategadel, ker se boje velikanske večine pristašev narodno-napredne stranke v deželi. Strah jih obletava, kadar si predočujejo, kako redke so vrste njihovih podrepanikov in kako veličastna je naša stranka, kar je tudi že javno in očitno pokazala. Strah jih je, in da bi ne razmišljali dalje o tem ter da bi zadušili že v kalu misli svojih pristašev o velikosti narodno-napredne stranke na Goriskem, se vsedajo ti gospodje ter pišejo članke, v katerih ali naravnost laže obstanek naše stranke ali pa jo slikajo kot mičkano stranicico, katero pobrije burja kar čez noč z zemlje, da bodo mogli potem edino le oni gospodovati nad našim ljudstvom kot „čisti rodoljubi“.

Tako taji velikost naše stranke tudi sloveč člankar v zadnji „Gorici“, povprajajoč se: „Koliko je pa pristašev te klike? In kako so?“ Na to pa odgovarja z nekim „pesnikom“, da jih je označil prav za „krečmarje vse, njih pivce, in žganjarje in lahkoživce“. To je število dr. Tumove klike, ne pa velikanska večina slovenskega ljudstva na Goriskem. Tako ta člankar! Dobro ve, da je lagal, ali kaj to? Namen posvečuje sredstva. Svojo lažljivo trditve opira na drugo laž o naših shodih. Pravi: „Ne, naše ljudstvo je slo le enkrat na led slepicem in ne pojde več, zato je tudi napredna slava že prekorčila svoj vrhunec in zdaj gre s to slavo doli, o tem priča vsak naprednjaki shod“. Ti revež ti! Morda prav v tistem času, ko je praskal ta imenitni člankar svoje lazi na potrpežljivi papir, se je vršil v Velikih Žabljah shod, ki je bil sijajna manifestacija za narodno-napredno stranko. Ta „naprednjaki shod“ se je izvršil lepo in dostojno ob veliki udeležbi in nikdo ga ni motil. Slično so se vršili doslej že na raznih

krajih lepi shodi, katere je priredila naša stranka, in so skončali mirno in dostojno, ako ni bilo poleg neukih ali fanatizovanih ljudi pod vodstvom nunccev! Naša stranka je priredila torej že lepo število shodov po deželi, katerih so se udeleževali tudi veljaki po dotičnih krajih poleg navadnega ljudstva, in tudi bo nadaljevala s shodi, ne da bi šla prosit dovoljenja za to mogočno gos. do pri „Gorici“. Zakaj pa prireja shode naša stranka? Gotovo ne za to, ker je ni, in gotovo ne za žganjarje in pijance, marveč zato, ker stoji velikanska večina slovenskega ljudstva na Goriskem na njeni strani, katero hoče poučiti o vseh važnih političnih in gospodarskih potrebah današnjega časa ter čuti iz ljudstva samega glas o vsem onem, kar potrebuje in kar zahteva.

Kaj pa klerikalna stranka? Nikamor se ne upa, in sicer radi tega, ker vidi s čudom, kako se obrača ljudstvo od nje celo v takih občinah, katere so šteli za svoje prve trdnjave, kakor Šempas in Tomaj. Ne upajo si ti učeni in mogočni gospodje med ljudstvo, k večjemu bi šli še v Dornberg, tim rajši pa tiče v Gorici ter pišejo lažnjive članke za „Gorico“ in „Prim. List“, misle, da z njimi iztrebijo kar čez noč narodno-napredno stranko. Pa tudi ne bi mogli prirediti niti enega javnega shoda, k večjemu morda kak shodek v kakem farovžu pri zaprtih durih, ako bi se ravnali naprednjaki po tistem vzorcu, po katerem se ravnajo nahujskani klerikalci na shodih naše stranke. Ako bi hoteli, razpršimo vsak klerikalni shod. Ali naprednjaki tega doslej niso delali; ako bi jih klerikalci prisilili v to, pa se bi se ulegli morda zgoditi kje kaj takega! — — —

Shod v Velikih Žabljah je pokazal jasno tudi to, da naše ljudstvo hujskajo le gospodje iz farovžev. Kjer ni takega hujskanja in podpihovanja iz farovžev, kjer se ne toči proti shodom narodno-napredne stranke žeganega vina iz farovške kleti in kjer se ne štejejo v tako svrhu krovnice, tam se izvrši shod mirno in dostojno; neotesanost in podivjanost pa se prikaže povsod tam, kjer hujška nunc ljudi, jih pelje na shod ter jih tam draži proti sklicateljem shoda in pristašem narodno-napredne stranke.

Kdo torej seje prepri, kdo dela zdražbo med našim ljudstvom? Nikdo drugi nego le politikujoča duhovščina! Taka je britka resnica in tako je pokazal shod v Velikih Žabljah, ki se je vršil brez nahujskancev iz farovžev.

Gospodom člankarjem pri „Gorici“, končno pripuščamo to veselje, da govore le o nekaki dr. Tumovi „kliki“, ki spaja v sebi „krečmarje vse, njih pivce in žganjarje in lahkoživce“, naj imajo to veselje, saj jih bo trajalo le še kratek čas. Naša narodno-napredna stranka je že stala na voliščih, na katerih je odločno obrnila hrbet klerikalnim zdražbarjem. Volilni može narodno-napredne stranke so premagali samega dr. Gregorčiča, ki misli, da je vsegamogoten, da je moral revež v Furlanijo na pomoč, zmagala je v V. kuriji, zmagala je v IV. kuriji pri volitvah v državni zbor; samo zveza z dr. Pajerjem in pomoč Furlanov je še ohranila dr. Greg. mandatek!

Naj le govore gospodje pri „Gorici“ zaničljivo o naši stranki, naj le pitajo naše veljake po deželi z „žganjarji“ itd. — saj se vidimo v kratkem — zopet na voliščih! Meseca novembra bomo govorili z njimi končno odločilno besedo, in takrat utegnejo potrti vpraševati in vzdihovati: „Koliko je pristašev te klike?“

Interpelacija

deželnega poslanca Antona Muhe in tovarisev v seji 8. julija 1901. na Nj. E. gospoda finančnega ministra zastran razmer na c. kr. glani davkariji v Gorici, stavljena v seji dne 7. julija.

C. kr. glavna davkarija v Gorici služi po priliki 42.000 Slovencev in 17.000 Italijanov. Ogromno večino poslov opravlja torej s Slovenci.

Vkljub takemu razmerju pa je službovalo v tem c. kr. uradu 11 uradnikov italijanske narodnosti (med temi 3 iz Istre) in 5 vezbancev — Slovenci pa sta bila le dva in vezbanca tudi le dva. — Razložek med prvimi in drugimi je le ta, da Slovenci poznajo prav dobro italijanski in tudi nemški jezik, dočim so prvi po večini sposobni edino le za poslovanje v italijanskem jeziku. — In res je v tem pogledu slišati med slovenskim prebivalstvom vsak dan le pritožbo na pritožbo.

Toda finančna uprava je le gluha za vse preopravičene pritožbe slovenskega prebivalstva. Namesto da bi popravila dosedanje krivice, dodaja nam še novih. Prav te dni so objavili časopisi, da je od onih dveh Slovencev eden premeščen v Istro, ne da bi dobil slovenskega naslednika.

Mi trdimo, da deluje v tem smislu neki sistem, ki je našemu narodu naravnost sovražen. V to trditve nas opravičuje tudi način, kako se izdajajo tajne kvalifikacije uradnikov. — O Slovencih, ki poznajo italijanski jezik prav dobro, je rečeno, da ga poznajo za največjo silo, — dočim pa so v slovenščini prav dobro kvalifikovani taki uradniki, ki v uradu ne morejo občeati s Slovenci niti v najnavadnejših poslih.

Z ozirom na vse to vprašamo: 1. Ali hoče Nj. E. poskrbeti za to, da bodo imeli vsi uradniki, ki se nastavljajo v slovenskih ali mešanih okrajih, popolno in pravilno kvalifikacijo o znanju slovenskega jezika? — 2. Ali hoče poskrbeti, da bodo imenovani za c. kr. glavno davkarjo v Gorici le taki uradniki, ki so večji slovenščine v besedi in pismu?

(Interpelacijo so podpisali vsi slovenski poslanci.)

Dopisi.

Iz Gorice. — V soboto dne 6. t. m. je končala gimnazija šolsko leto s slovesno sv. maso, pri kateri je pel dijaški zbor s spremljevanjem orkestra pod vodstvom gosp. Mercine, ki je poznan našim čitateljem kot „prvi pevovodja“ na Goriskem. Zato si oglejmo nekoliko to maso.

Splošen utis, ki ga je napravil zbor na glasbenika, je bil precej slab. Prisposobljati bi se dal ta zbor prepiru v mlino, kjer se ne razume drugega kakor neko kričanje med ropotom mlinjskih koles.

Ali oglejmo si nekatere posamezne točke: Pri „Graduale“ so se morali lasje jeziti vsakemu, ki je količkaj izobražen v glasbi. Tu se je pelo, da je bilo joj, in v sredi je nastala naenkrat „generalpauza“, morda tudi ta po zaslugi „I. pevovodje“, ki je pevce tako izuril, da so se morali v sredi vstaviti. Tudi pri „Gloriji“ in „Kredo“ ni bilo mnogo boljše, ker so leteli pevci in orkester drug za drugim, kakor bi za njimi gorelo. Seveda,

Quo vadis?

Roman.

Pojjski spisal Henrik Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Dalje.)

„Požar je ostal za nama in sedaj naju greje v hrbet. Še nikdar ni bilo na tej cesti tako jasno po noči. O, Jupiter, ako ne pripelje dežja na ta požar, pa bom vedel, da ne ljubiš Rima. Človeška moč ne pogasi tega ognja. To je meso, kateremu je podložna Grška in ves svet! A sedaj bo mogel vsak Grk praziti bob v njegovi žrjavi! Kdo bi se bil tega nadejal? Ne bo več Rima, niti rimske gospode. In kdor bo hotel šetati se žvižgajoč po pogorišču, kadar se ohladi, lahko to učini brez vsake nevarnosti. O bogovi! Kateri Grk ali barbar se je tega nadejal? A vendar mu bo mogoče žvižgati, kajti kup pepela, naj si že ostane po ognju pastirjev, ali po požganem mestu, je zgolj kup pepela, ki ga poprej ali poznej raznese veter.“

Tako govore, se je obračal vsaki hip proti požaru ter gledal ogenj z zlobnim in veselim licem. Potem je nadaljeval:

„Mesto propada in propada in ne bo ga več na svetu. Kam bo sedaj svet pošiljal svoje žito, svoje oljke in svoj denar? Kdo bo namesto njega odslej nabiral zlato ali solze? Mramor ne zgori, marveč se razpoka v ognju. Kapitol in Palatin se spremenita v prah. O, Jupiter! Rim je bil nalik pastirju in ostali

narodi nalik ovcam. Ako je bil pastir gladen, je zaklal jedno ovco, pojedel meso ter tebi, oče bogov, žrtvoval kožo. Kdo, o vladar oblakov, bo sedaj klal in komu daš v roke pastirski bič? Kajti Rim gori tako dobro, kakor bi ga bil ti sam sežgal s svojo strelo.“

„Požuri se!“ reče mu Vinicij. „Kaj delaš?“ „Jočem se nad Rimom, gospod,“ odvrne Kilon. „Saj to je Jupiterjevo mesto.“

Nekaj časa sta jezdarila molče, poslušajoča hrup požara in šum ptičjih perutnic. Golobi, katerih je bilo mnogo v vilah po okolici in po manjših mestih Kampanije, ter druge pomorske in poljske ptice, smatrajoče zarjo požara za solnčno luč, so letele v celih krdelih k ognju.

Vinicij pretrga molčanje. „Kje si bil, ko je izbruhnil požar?“ „Šel sem k svojemu prijatelju Euriciju, gospod, ki je imel štacuno poleg Velikega cirka, ter uprav premišljeval o Kristusovem nauku, ko so ljudje jeli kričati: „Gori!“ Ljudje so se jeli zbirati okrog cirka, da bi gasili, kakor tudi iz radovednosti; ker pa se je plamen polastil vsega cirka ter je vrhu tega izbruhnil požar še na drugih mestih, morali so kmalu misliti na svojo rešitev.“

„Ali si videl ljudi, metajoče goreče baklje v hiše?“ „Česa vsega nisem videl, Enegov vnuk? Videl sem ljudi, ki so si z mečem delali pot med gnječo; videl sem boj in človeška čreva poteptana na cesti. Oh, gospod, ako bi bil ti to videl, gotovo bi si bil mislil, da so se barbarji polastili mesta in da tu ljudi moré. Ljudje naokrog so klicali, da je nastal konec sveta. Nekateri so popolnoma zgubili glavo ter niso niti bežali, marveč otrplo čakali, dokler jih ni zajel požar. Drugi so znoreli, zopet drugi tulili od obupa,

toda videl sem tudi take, ki so tulili od veselja, kajti — o gospod — mnogo je na svetu zlobnih ljudi, kateri ne znajo oceniti dobrote vašega nežnega vladanja in teh pametnih naredb, s pomočjo katerih jemljete vsem to, kar imajo ter si to osvojite. Ti ljudje se ne znajo strinjati z voljo bogov.“

Vinicij je bil preveč zatopljen v svoje misli, da bi bil opazil ironijo, ki je silila na dan iz Kilonovih besed. Tressel se je od groze pomisleka, da bi tudi Ligija vtegnila biti sredi te gnječe v onih strašnih ulicah, v katerih so ležala poteptana človeška čreva. In navzlic temu, da je že desetkrat vprašal Kilona o vsem, kar je ta mogel videti, vprašal ga je še enkrat: „Ali si jo videl v Ostrijanu na svoje oči?“

„Videl sem jo, sin Venere! Videl sem deklico, videl onega dobrega Liga, svetega Lina in apostola Petra.“

„Pred požarom?“

„Pred požarom, Mitras!“

Toda v Vinicijevi dahi se je rodil dvom, če mu mar Kilon ne laže, torej ustavi mulo, pogleda grozno starega Grka in ga vpraša:

„Kaj si delal tam?“

Kilon je bil v zadregi. Tudi njemu se je, kakor mnogim drugim ljudem, zdelo, da s poginom Rima napoči konec rimske vladavine. Toda sedaj je bil sam z Vinicijem in spomnil se je, kako mu je ta pod strašno kaznijo zapretel zasledovati kristijane, zlasti še Lina in Ligijo.

„Gospod,“ je dejal, „čemu mi ne verjameš, da jih ljubim? Da, bil sem v Ostrijanu, ker sem že na pol kristijan. Pirrhon me je naučil, da višje cenim čednost nego modroslovje, radi tega se čimdalje rajše pridružujem krepostnim ljudem. A vrhu tega sem, gospod,

pevci so morali peti, kakor se jim je taktiralo. Gosp. Mercina bi pač moral vedeti, da „Kredo“ je nekako pripovedovanje, in se ne more kar tako naprej letati, ampak treba je držati počasen tempo, med tem ko je pri „Gloriji“ tempo bolj hiter, a se spremeni pri „Qui tolis“ v počasnega. A tega se ni opazilo v taktiranju I. pevovodje, ki je sicer v taktiranju podoben „metronomu“; razlika je edina ta, da metronom taktira enakomerno, med tem ko je g. M. vedno bolj hiter. Pri „Ofertorium“ je bil pa že skandal v pravem pomenu besede. Ko bi slišal Mozart, kako zna „sfusati“ njegovo skladbo „Ave verum“ prvi goriški pevovodja, vstal bi iz groba ter z bičem pregnal iz cerkve mazače takih skladb, kakor je ista. Tudi cesarsko pesem se je pelo prepočasi.

Čemu si je pa g. Mercina obesil orkester na vrat? Bi bilo pač bolje, da bi se bavil za sedaj le s petjem ter bi pustil orkester na miru, ker pri tem se še ne razume. Ali ne veste, g. Mercina, da pri spremljevanju z orkestrom se ne rabi na orgljah pedal 16' (16 čevljev-pedal), ampak 8', ker sicer zakrije kontrabas violoncelo. Vem, da se bode gosp. pevovodja izgovarjal, da na teh orgljah se ne da nič napraviti; 8' pedal pa bi se lahko napravil, da bi bil le organist na to opozorjen. Ali kakor se je slišalo v soboto, g. Mercina se tudi na orglje ne razume, posebno če je še orkester zraven. In pa sploh ni bil uglasen orkester z orgljami. Kaj čudno se je slišalo, ko je končal orkester, a orglje so pa tako milo naprej pele — v drugem tonu. Ne, kaj takega ne bi mogli pričakovati od prvega pevovodje. Pri tolikih slavospevih v „Gorici“ bi se dalo pač kaj boljega pričakovati!

Že izvežban pevski zbor dobro naučiti, ni posebna umetnost, radi katere naj bi se potem hvalisal g. M. Seveda, če se ima dobre pevce v rokah, pri katerih ni treba drugega nego taktirati, tu že gre, ni treba pa se s tem toliko hvaliti ter se sklicevati na tolikoletno prakso, katera nam je pokazala v soboto precejšen — fiasco! Videlo se je, da tudi sam prvi gor. pevovodja ne more nič napraviti z novinci; in vendar se hvali g. M., ako sliši kje kak lep zbor: to so moji (pevci) učenci!

Goriški Slovenci! Le držite se dalje takoimenovanega prvega gor. pev., ako hočete napredovati v glasbi! Le prebavljajte dalje tiste slavospeve v „Gorici“ — ako hočete, da pojdemo vedno bolj — rakovo pot!

Čas bi bil, da bi se začeli oglašati naši glasbeniki ter začeli temeljito kritikovati godbo in petje, ki se prilizuje na naših koncertih in veselicah. Tu bi bilo dovolj dela, ki ne bi škodilo nikomur, ampak bi prav gotovo privedlo naše petje in glasbo še k večjemu napredku. Slabo spricevalo je za nas goriške glasbenike, ako molčimo in trpimo, da se hvalijo stvari, ki niso hvale vredne; to ne pelje k napredku, kakor se je n. pr. hvalilo vprizoritev „Sneguljčice“, pri kateri je imel glasovir in petje vsak svojo intonacijo. Ne, tako ne sme dalje.

Paziti hočemo pa tudi na prvega goriškega pevovodjo g. M., da ne bode dajal „snufat“ v glasbi nekemu ljudstvu, ampak podvreči hočemo kritiki tudi njega, ki ima tolikoletno prakso in si je dal naslov „I. pe-

vovodja“. Zakaj se tako imenuje, ne vem. Morda zato, ker je dodal triglasnemu Cartoccijevemu „Tantum ergo“ še četrti glas? Ali pa mogoče za to, ker se mu zdijo vse skladbe, ki mu pridejo v roke, popravka potrebne, ter čeka potem na njih, da se več ne razume, kaj bi prav za prav to bilo. G. Mercina! Čemu popravljaš? Sami kaj napišite, da bomo mogli enkrat slišati ne le sad prakse, ampak tudi sad Vasih muzikaličnih studij. A hojite se gotovo, da bi dalo to preveč dela drugim — pri popravljanju!

Mi se pa tega ne vstrasimo, ampak čakali bomo in ako dobimo kaj dobrega od Vas, z veseljem pozdravimo delavca na glasbenem polju — dotle pa na svidenje.

Glasbenik.

Iz Mirnika. — Dne 2. julija je bila pri nas delitev sv. birm. Mirnjanje so vas praznično oblekli. Pri prvem slavlolu so pričakovali Nj. Eminenco tukajšnji preč. g. kurat Blažko z nekaterimi drugimi duhovniki ter učitelj z učenci oziroma birmanci. Okoli 8. ure je dospel nadškof iz Dolenj, katerega je g. Blažko pozdravil. Nato je šel peš v farovž. Prišel do učitelja, ga nagovoril, kar je blagodejno vplivalo na ljudstvo. Pri skofovi maši so pele slovenske cerkvene pesmi. Po maši je Nj. Eminenca tudi pridigal. Govoril je lepo. Opominjal nas je k ljubezni, složnosti, naj si odpustimo drug drugemu. Ako si ne odpustimo, nam tudi Bog ne odpusti. Kajti v očenasu molimo: „Odpusti nam naše dolge, kakor mi odpustamo svojim dolžnikom“. (Gospodje okoli „Prismojenca“, ki učite le sovraštvo in ki ne odpustate?) Konečno je razlagal pomen sv. birm. Rekel je, da po njej moramo vero ne le spoznavati in trditi, ampak tudi po njej živeti (g. Korle, Kodromac itd., kaj pravite na to?) — Otroci so krščanski nauk lepo in jasno odgovarjali. Videlo se je, da se je naš g. kurat dosti potrudil in da se ne ukvarja toliko s politiko. Skrbi pa zelo za cerkev. V njegovih pridigah ni slišati razžaljive besede, ampak lepe nauke. Vse ga rado posluša in spoštuje.

Drugače se je vse vršilo v lepem redu, le dež je popoldan motil domač praznik. Pri odhodu Nj. Eminence pa se je zopet zjasnilo. (NB. Mirnik je edino slovenska kuracija pod krminskim dekanatom. Spadala je k Benečiji, a vendar se je ohranila slovenska ter se vedno bolj probuja. Nasprotno bližnje Dolenje, dasi vedno pod gorisko škofijo, se je popolnoma polasčilo.)

Cerkljanske Ravni. — Pri nas pridiga nam gospod kurat le o poželenju mesa in druge take reči, meče okoli sebe z neverstvom in poganstvom. Pravi, da ne pozna kristjana nobenega, ali vendar nas prav pogostoma vabi k spovednici. Toda kako hočemo hoditi k spovednici, ko smo vsi njegovi sovražniki, ker mu ne moremo narediti nove cerkve. Spovednica je pa v naših Ravneh le za prijatelje!

Nunc pravi o nas tudi, da smo mi bolj polni napuha kakor ladija vode, kadar se potopi. Jaz pa rečem, da je sejalec napuha nunc sam. Napuhneni angelji se hoteli biti več od Boga. Nekateri nunci so danes ravno taki. Sami potrebujejo čast, Bogu je pa ne dajo. Kedaj je večji praznik

kakor na Veliko noč in na dan Sv. Rešnjega Telesa, pa, žalibog, da me prav srce boli, ko ne slišim streljanja iz možnarjev. Kakšno streljanje pa je tisti Jan, kadar pridejo drugi nunci na kosilo v farovž? Tako streljajo, kakor da bi doma pridelali smodnik!

Domače in razne novice.

Osozne vesti. — Kranjska notarska zbornica je imenovala po smrti gosp. notarja Gogole svojim predsednikom notarja in državnega poslanca gosp. Ivana Plantana.

Sodni tajnik pri deželni sodnji v Trstu Anton Vidotz je premestjen na okrožno sodnijo v Gorici. — Sodna pristava Rudolf baron Farfoglia v Gradišču in Otelo Brelich v Kopru sta imenovana sodnima tajnikoma pri dež. sodnji v Trstu.

Zrelostni izpiti na gimnaziji. — V torek sta napravila zrelostni izpit Slovenca Alojzij Gradnik iz Medane z odliko in Anton Cigoj iz Trčiča z dobrim uspehom. Izven teh sta napravila izpit tudi Italijana Corbatto in Diblas; en Italijan in en Slovenec sta padla na 2 meseca. Včeraj sta napravila zrelostni izpit Slovenca Fran Gruntar iz Šmarji z odliko in Andrej Ipavec iz Ročinja z dobrim uspehom. Izven njih je napravil izpit tudi Italijan Francovich. En Slovenec in en Nemec sta padla na 2 meseca.

Javen shod. — Narodno-napredna stranka priredi v nedeljo dne 13. t. m. javen shod v Mirniku. Pričetek ob 3. uri pop. Razgovor bode o politični in gospodarski organizaciji. Somišljenike vabi k obilni udeležbi odbor.

Deželni zbor gorilski. — IX. seja dne 9. julija 1901. ob 5. uri popoldne. K prvi točki dnevnega reda (Volitev odseka 11 udov, kateremu se izroči načrt zakona za uravnavo zdravstvene službe v občinah) se oglasi dr. Gregorčič ter pravi, da se po pravilniku sme izvoliti odsek le iz članov zbora, veščake pa da sme deželni glavar tudi poklicati k sejam odseka; zato predlaga, da se izvoli odsek 7 udov iz članov finančnega in pravnega odseka. Ker tudi poročevalec dr. Tuma nima nič proti temu, se predlog sprejme soglasno. Odsek, ki se izvoli se le koncem seje, je sestavljen tako-le: dr. Rojc, dr. Tuma, Berbuč, dr. Waiz, conte Valentinis, dr. Venuti in dr. Egger.

Predlog gledé pogozdovanja neobdelanih zemljišč motvirjev in peščin v Ogleju in Gradežu, utemeljevan po posl. conte Panigai, se odda finančnemu odseku.

Preko prošnje županstva cerkljanskega za premembo zakona gledé preskrbovanja ubožcev in onega gledé gradbe in vzdrževanja občinskih cest (poroč. Muha) se preide na dnevni red.

Pri razpravi o načrtu zakona gledé občinskih taks (poroč. dr. Egger) se pri podrobnih razpravi prične precej ostra debata, a zakon se sprejme tako, kakor ga je predlagal pravni odsek. Posl. Lapanja hoče že pri otvoritvi splošne razprave naložiti inozemcem, ki prihajajo v našo državo, občinske takse. Ker to ne spada k splošni, ampak k podrobnim razpravi, pa mora to za pozneje prihraniti. Pri podrobnih razpravi se posl. Grča posebno zavzema za to, da bi občine imele pravico pobirati takso samo pri pogrebi na občinskih pokopališčih. Dr. Tuma se protivi temu predlogu, ker bi potem moglo nabirati občinske takse na pogrebe le gorisko mesto, a okoličanske občine, v katere se prevažajo mestni mrljci, tega ne bi smele ter se izreče za občinske takse na pogreb. Dr. Gregorčič meni, da bi se imele takse naložiti le za one, ki se ne pokopljejo v domačih občinah. — Posl. Grča se protivi mnenju dr. Tume, da bi se morale staviti občinske takse na pogreb, ako hočejo imeti okoličanske občine svoje takse, naj si napravijo svoja pokopališča. Dr. Tuma predlaga, da se dotična

točka spremeni v: za pogrebe na posebnem prostoru in v posebnem redu. Dr. Venuti se izreče za predlog, kakor je. Dr. Gregorčič pa je mnenja, da je pogreb v tujih občinah le pogodba z občino in ni treba torej takse, zato naj točka sploh odpade. Grča pravi, da je v prvi vrsti za predlog dr. Gregorčiča, potem ako se ta ne sprejme, pa za predlog dr. Tume, ki pa med tem umakne svoj predlog. Pri glasovanju pade predlog dr. Gregorčiča in predlog dr. Tume, katerega je posl. Grča po umaknitvi prevzel za svojega, ter se sprejme občinska taksa na vsak pogreb. Ravno tako živahna razprava se vname pri 11. (za hrambo nosil), 12. (za odkopavanje mrlčev) in 13. točki (za razkuževanje). Posl. Grča predlaga, da vse 3 točke odpadejo in potolaži italijanske poslance s tem, da bo predlagal takso na ptičke v kletkah, da ne bodo mislili, da mestu ničesar ne privoščijo. Sprejmejo se pa vse tri točke tako, kakor jih je predlagal odsek, istotako se sprejmejo brez razprave takse do konca. Za zabavo (drugače namreč stvari ni mogoče razumeti), poda posl. Grča svoj predlog, da se naloži taksa na ptičke v kletkah. Predlog je vzbudil občo veselost, in dr. Marani se je pri glasovanju skril za vrata. Slednjic pravi še posl. Lapanja, da ga je vladni zastopnik poučil, da njegov gori stavljeni predlog po obstoječih zakonin ni mogoč, ter bi vlada takega zakona tudi ne sankcionirala. Zato pa predlaga resolucijo, da bi se pozvala vlada, da pri prihodnji trgovinski pogodbi gleda na to, da se varuje pravica občin do taks na inozemce. Resolucija se odkloni; izmed Slovencev sta glasovala proti dr. Abram in dr. Tuma. Ostali členi zakona se sprejmejo brez debate.

Poročila finančnega odseka se tudi potrdi brez razprave. Po končanem dnevnem redu prečita še posl. Muha svojo interpelacijo gledé goriške naddavkarje ter se naznani prihodnja seja za danes.

Dnevni red X. seje deželnega zbora danes ob 5. uri popoldne. Poročila združenega finančnega in pravnega odseka: 1. Opravilnik za deželni odbor in statut za osebe deželnih uradov. (Poroč. Marani.) — Poročila finančnega odseka: 2. Užitnina v lastni upravi. (Poroč. Berbuč); 3. Računa zaloga ranjenih vojakov za 1899. in 1900.; 4. Računa gospinskega zaloga za 1899. in 1900.; 5. Proračun zaloga ranjenih vojakov za 1901.; 6. Proračun gospinskega zaloga za 1901. (Poroč. dr. Rojc). — Poročila pravnega odseka: 7. Načrt zakona gledé upeljave odstotne davščine na najemnine. (Poroč. Venuti.)

C. kr. gimnazija v Gorici nam je doposlala svoje „letno poročilo“ šele v torek; zato poprej nismo mogli poročati po stari navadi.

Vseh učencev je bilo ob začetku leta 505, do konca jih je vstrajalo pa le 479. — Od teh je rojenih v Gorici 101, kar dokazuje, kolike koristi so srednje šole mestu. — Med temi je Slovencev 234, Italijanov 195, Nemcev pa 48. Od kod toliko Nemcev? To so ponajveč uradniški sinovi; ali vse se zdi, da je to število povečalo tudi nekaj Slovencev! — Šolsko leto je končalo z odliko 39, s prvim redom 317, z drugim — !! — 65, s tretjim 30, ponavljalni izpit 23, neklasifikovanih 5, torej je padlo v vsem skupaj 123, citaj in reci: sto trindvajset učencev. Lepa hvala za take vspehe! Kdo je kriv?

Prvi razred je imel kar tri vsposrednice, drugi, tretji in četrti pa po dve. — To je torej že pet razredov, ki bi lahko imeli ob istih troških — slovenske in laške razrede; za celo gimnazijo bi potrebovali le še prostora in učiteljev za tri razrede, pa bi imeli v Gorici slovensko in laško gimnazijo!

Sintek c. kr. ravnatelja učiteljske v Kopru Markelja je vpisan za Italijana. — Gosp. M. namerava postati c.

reven človek, in dokler si ti, o Jupiter, bilo v Anciju, sem pogostoma trpel glad pri svojih knjigah. Pa sem jel zahajati v Ostrijan, kajti kristijani, dasi so sami revni, dajejo dokaj več miloščine, nego vsi drugi bivalci mesta Rima.

Ta odgovor je Viniciju zadoščeval, radi česar je vprašal že manj rezko:

»Ali pa veš, kje v tem hipu prebiva Lin?«
»Že enkrat si me okrutno kaznoval, gospod, radi moje radovednosti,« odvrne Grk.

Vinicij umolkne in tako sta molče jezdarila dalje.
»Gospod,« reče čez trenutek Kilon, »ne našel bi deklice, ako bi mene ne bilo, toda ako jo najdeva, ne pozabi revnega modrijana!«

»Dobiš hišo z vinogradom pod Amerijolo,« odgovori Vinicij.

»Hvala ti, Herkul. Z vinogradom?... Hvala ti!... O, da, z vinogradom!«

Jezdarila sta mimo vatikanskega griča, ki je bil ves osvetljen od požara, toda za Naumahijo sta krenila na desno, da prekorajita vatikansko polje in se približata k reki, čez katero se prepeljeta, da dospeta k Portu Flaminiju. Kilon nakrat ustavi svojo mulo ter reče:

»Gospod, kaj dobra misel mi je šnila v glavo.«
»Govori!« odvrne Vinicij.

»Med janikulskim gričem in Vatikanom, za Agripinovi vrtovi se nahaja mnogo podzemeljskih jam, iz katerih zajemajo kamenje in pesek za stavbo Neronovega cirka. Poslušaj me, gospod. V zadnjem času so židje, katerih je, kakor veš, obilno za Tiberu, jeli okrutno proganjati kristijane. Se li še spominjaš, da so že za božanstvenega Klaudija bili med njimi taki boji, da jih je cesar moral zapoditi iz Rima? Sedaj

so se vrnili, in ker uživajo Augustinovo varstvo, si mislijo, da jim ne preti več kaka nevarnost, radi česar še huje nadlegujejo kristijane. Meni je znano to, ker sem to sam videl. Ni bila še izdana zoper kristijane nikakšna prepoved, vendar pa jih židje že tožijo mestnemu prefektu, češ, da moré otroke, da časté osla in spoznavajo nauk, katerega ne dovoljuje senat. Vrh tega pa jih še bijejo in proganjajo tako, da se morajo kristijani skrivati pred njimi.«

»Kaj hočeš reči s tem?« vpraša Vinicij.

»To, gospod, da so vse sinagoge svobodno odprte za Tiberu, da pa se kristijani, ako hočejo biti varni, morajo tajno zbirati k molitvi, radi česar se zbirajo v podzemeljskih jamah zunaj mesta, ali pa v praznih arenah. Oni, ki stanujejo za Tiberu, so si izbrali baš one prostore, iz katerih so zajemali delavci kamenje in pesek za Neronov cirk. In sedaj, ko gine mesto, ni nikakega dvoma, da so se ondi zbrali kristijani k molitvi. Gotovo jih v podzemeljskih jamah mnogo najdeva, radi česar ti svetujem, gospod, da kreneva tje kaj z najine poti.«

»Saj si dejal, da je Lin odšel v Ostrijan!« zakliče nestrpljivo Vinicij.

»A ti si mi obljubil hišo pod Amerijolo,« odvrne Kilon, »radi česar tudi hočem iskati deklico povsod, kje se nadejam, da bi jo utegnili najti. Ko je izbruhnil požar, utegnili so se vrniti preko Tibere. Utegnili so obiti mesto, kakor to midva sedaj delava. Lin ima svojo hišo, pa je nemara hotel biti blizu nje, da vidi, ali se ne polasti ogenj tudi tega dela mesta. Ako so se vrnili, prisežem ti pri Persefonu, gospod, da jih najdeva zbrane v molitvi pod zemljo in v najhujšem slučaju dobiva od njih novic.«
»Prav imaš — torej pojdiva!« reče mladi tribun.

Kilon krene brez pomisleka na levo, na višotino. Breg jima za nekaj časa zakrije požar tako, da je vrh griča bil osvetljen, med tem ko sta ona sama bila v senci. Pustivši za seboj cirk, sta krenila na levo in prišla v nekaj jarek, v katerem je bilo popolnoma temno. Toda v tej temi je Vinicij razločil cel roj migotajočih se luči.

»To so oni!« reče Kilon. »Danes jih bo več nego drugekrat, ker so druge hiše molitve zgorele, ali pa so napolnene z dimom, kakor ves kraj za Tiberu.«

»Da, že čujem petje!« reče Vinicij.

Iz temnega predora so odmevali človeški glasovi in lučice so se izgubljale v njem druga za drugo. Iz pristranskih jarkov so se bližala čimdalje nova bitja, tako da sta bila Vinicij in Kilon v kratkem sredi množice ljudi.

Kilon razsede mulo ter jo poda nekemu dečku, govoreč mu:

»Jaz sem Kristusov duhovnik in škof. Pridrži nama mulo, pa dobiš moj blagoslov in odpustanje grehov.«

Med tem, ne čakaje na odgovor, mu porine vajeti v roko ter se z Vinicijem vred pridruži ostalim ljudem. Čez malo časa vnideta pod zemljo, kjer prekočita pri medli svetlobi temen hodnik, da dospeta konečno v prostorno votlino, iz katere so še pred kratkim lomili kamenje, kar so pričali ob stenah se nahajajoči odlomki. Sicer pa je bilo tam že svetlejšje nego v hodniku, ker so razun svetilnic tu gorele baklje. Pri njih svetlobi je Vinicij zagledal množico ljudi, ki so klečali s kvišku vzdignjenimi rokami.

(Dalje pride.)

kr. deželni solski nadzornik za Slovene in Hrvate! — Lepa hvala!

Letošnje sporočilo ima krajevna imena nekoliko poštenje pisana, — vendar je nekaj prav nečuvjenih oblik! N. pr. Klein - Zablje, Gross - Zablje, Ronzina, Ober - Lisjaki, Gradiscutta (za Gradisce pri Rencah!), Merna, Ranziano, Schönpass, St. Andrea, Creda, Quisca, Savogna itd. — Mnogo grdih spak je že izginilo, zakaj ne vsa? Pravico imamo do tega! Cela ta sola nam je le pljuska v obraz, vsaj takih žaljivosti naj se ravnateljstvo ogiblje!

Tudi v tem poročilu je tiskano le v nemščini oznanilo za prihodnje šolsko leto. To oznanilo je namenjeno starišem, torej Slovincem in Italijanom, pa je le nemško! Ali ni to grozno?!

Solnine so plačali učenci — strmite!! — 12.525 K, a vse stipendije so znašale le 12.165 K. V naši revni deželi toliko Solnine!! Ali se ne pravi to: poditi mladež iz sole? Tako pride, seveda, več Nemcev do dobrega kruha v naših krajih, kajti nemski otroci se lože izsolajo in naših deželnih jezikov jim niti znati ni treba!

Prof. Andrej Kragelj je bil celo leto na dopustu zaradi bolehnosti; v pouku slovenščine ga je nadomestoval „profesor“ Orešec, ki je napravil lani izpit za ljudskega učitelja v Gorici pred komisijo zanj ad hoc sestavljeno. Ali je bil ta izpit pravičen, bi se dalo govoriti! — Toda mož poučuje slovenščino na c. kr. gimnaziji. Le ne vprašajte: kako? „Soča“ je bila enkrat celo zaplenjena radi njega! — Ako se prihodnje leto vrne, ne bomo molčali! Tudi na drugih pristojnih mestih bo treba govoriti!

Prof. dr. Rih. Schubert je priobčil kroniko o gimnaziji — od l. 1849. do letos. Morda spregovorimo kaj več o njej. — Danes le to-le:

Leta 1850. je bilo 351 učencev, potem je tri leta padalo in l. 1853. jih je bilo 241, najmanj v tej celi dobi; l. 1886. je staveilo prekoraj 400, letos pa 500. — Ravnatelj je bilo osem, od teh nikdo Slovenec ali Italijan, nikdo iz Primorske. Bili so: 1. Dr. Johann Horn iz Horn-a na Nizji, Avstrijskem, — 1. Anton Stimpel iz Grulich-a na Češkem, — 3. Wenzel Jos. Menzel iz Prage, — 4. Karl Holzinger iz Prage, — 5. Franz Schaffenhauer iz Samborja v Galiciji, — 6. Dr. Johann Zindler iz Polanke v Šleziji, — 7. Teodor Pantke iz pruske Šlezije in H. Gross iz Nieder-Fladnitz na Nizji, Avstrijskem.

Profesorjev in suplentov je bilo vseh 175. — O vseh je povedano: rojstni kraj in leto, čas službe v Gorici, kje so umrli ali še živé.

Klerikalci besnijo. — Članek, kateri smo omenjali zadnjič, je „Gorica“ dovršila v terek. V njem citamo še naslednje izbruhe katoliških ljubčani: impertinentna trditve, Tumova klika, klaverni naprednjaki vitezi, omlatene neslane fraze, v naši stranki so le „krčmarji vsi, njih pivci in zganjarji in lahkoživci“, tepec, pritepenci, lumparije, združbarski prihajci, napredni kragulji, Judeževi groši itd. — Gornje ljubeznostvosti smo nasteli le v dokaz, da imamo v klerikalcih izvrstne učitelje v psovanju, ako se nam kdaj vidi potrebno, da komu privoščimo kako krepko. Klerikalci nimajo vzroka, da bi se zgražali nad nami, toliko bolj, ker se mi vedno le branimo klerikalnih nasilstev.

Rojaki in pritepenci. — „Gorica“ deli goriske Slovence v „goriske rojake“ in „razne pritepence“. — Prav! Med te „razne pritepence“ moramo šteti tudi župnika Grco, kaplana Dermastio, kurata Knava in celo vrsto nunccev, ki so se prav od daleč prilepili v našo deželo s trebihom za kruhom, da bi tu ugodno živeli ob žuljih našega kmeta. (To je doslovno iz „Gorice“). Pritepenci so tudi razni c. kr. in drugi klerikalni priganjaci, katerih iz usmiljenja niti ne imenujemo.

V istem članku se obešajo pa na frak „goriskemu rojaku“ gosp. M. R., katerega — hinavci! — hvalisajo na vse pretege, ker jim utegne zopet služiti za šlafazo. Kako so govorili o njem se pred letom, to bi lahko mi povedali. Toda gospodje menijo, da ta „blagi značaj“ jim utegne se izbornu služiti, zato so zopet privlekli kadišnico na dan. Pomilujmo vse vkup! Danes več ne rečemo!

Dr. Treo pa je Stajerc? — „zaslužni“ prof. Š. pa ni Stajerc! —, ki je prišel v Gorico, da bi mu „mi“ — kdo je ta „mi“? — preskrbeli sijajno življenje. Lejtesino! Dr. T. ne potrebuje nikogar od onih „mi“, tudi ne koga drugega, marveč drugi potrebujejo njega in ga morajo celo „sijajno rediti“! — Joj, kako smešni so postali klerikalci v svoji strasti. Najprimitivnejše pojme postavljajo na glavo! Smilijo se nam! — No: bo že bolje, in to prav kmalu!

„Judeževi groši“. — Klerikalno glasilo je omenilo, da... nahujskani volilci tožarijo napredne kolovodje za dolžni — Judežev groš... Vsak pameten človek pač ve, da to niti ni mogoče, kajti pravica bi udarila oba tožitelja in toženca, ne da bi tožitelj mogel iztožiti „Judeževe groše“.

Vemo pa, na kaj cika „Gorica“. Nekje sta dva krčmarja tožila nekega domaćina — katerega „Gor.“ torej naziva naprednega kolovodjo — radi zneska okroglih 30 gld., dolžnih za pijačo ob zadnjih volitvah. — Vodstvo naše stranke je raje pustilo tožiti nego da bi plačalo, ker hoče, naj se vsaka

podobna zloraba v bodoče onemogoči. Mi želimo, naj se ljudstvo poučuje, da gre na volišče iz prepričanja ter tudi nosi vse troske. Stranka naj skrbi le za potrebe splošne organizacije. — Tisto, kar omenja „Gorica“, je naši stranki le v čast, le v reklamo. Plačati toženih 30 gld. bi bila pač bagatela, ako bi se le kolekaj bali javnosti, toda ne bojimo se je! — „Gor.“ naj lepo pometa pred svojim pragom, ker je ondi smetlj toliko, da utonejo v njih vsi njeni reditelji. Ako bo prav potreba, jih mi malce razbrskamo z — dokazi.

C. kr. okrajni solski svet sežanski je izdal tudi letos poročilo o stanju ljudskega šolstva na Krasu v letu 1900.-1901. Sestavil ga je c. kr. okrajni solski nadzornik g. M. Kante. Obsežno je 3½ tiskane pole. Na prvih 42 str. je spis Ivana Bana, učitelja v Divači, „Jezikovni pouk za III. stopnjo ljudskih sol“. V preteklih dveh letih je obdelal isto stvarino za I. in II. stopnjo, kar bo gotovo jako dobro služilo zlasti začetnikom v težavni učiteljski službi. — Dalje je temeljit sestavek o rezultatih ljudskega šolstva na Krasu po vseh občinah in vaseh, primerjaje jih s štejem l. 1890. — Prav zanimiva je rubrika onih, ki ne znajo ne brati ne pisati. — Slede še razne tabele o učiteljstvu in šolstvu. — Naj bi se povzpeli do takih poročil vsi okrajni solski sveti!

V Biljah je bil napadel neki Marega staro ženico ter jo je ranil hudo, da so jo morali prenesti v bolnišnico. Znano je, da tisti Marega je prijatelj biljenskega kurata Rojca, kar smo omenili tudi v „Soci“, kjer smo povedali tudi, kako da Roje Marega zagovarja, prav radi tega, ker sta si prijatelja. Na to pravi „Prim. L.“, da tisto, kar piše „Soca“ v tem oziru o kuratu Rojcu, je grda laž! Ah! Saj se poznamo! Kar je res in nuncem nevshečno, tisto je laž, kar piše „Prim. L.“, je pa resnica.

Danes povemo neko novo — „laž“. V starasinstveni seji v Biljah, v kateri, zakaj le?, je sedel kot starasina tudi kurat Rojec, se je predlagalo, da se izžene iz občine neko drugam pristojno dekle, ker ne živi prav tako, kakor bi bilo treba. Vsi so potrdili, tudi Roje, da naj se jo izžene, in predlog je bil sprejet soglasno. Na to pa je bil stavljen predlog, da se izžene tudi Marega, ker je storil z ono ženo to, kar smo že povedali gori in ker je bil že večkrat kaznovan sodnijsko; torej ni od njega pričakovali nič posebno dobrega za bodočnost. Glasovali so za izgon vsi navzoči starasine z zupanom vred, le Roje ni glasoval, marveč je nekam potuhnjeno nagnil glavo na prsi. Ali ni torej res, da se poteguje za tistega Marega, katerega starasinstvo podi iz občine? Ali ne dela tega zategadel, ker sta si prijatelja? Prav gotovo da. — Kaj je tudi to laž, g. Roje? Kaj nam tudi to utajate? —

Vse je dovoljeno, vse sme storiti človek, ki je prijatelj kakega gosp. nuncia. Ako mu je vstrežen, dobi v njem vedno zaščitnika, čeprav je storil tudi kaj takega, kar obsojajo vsi drugi ljudje! Kaj ni tako, g. kurat?

V Rencah je umrla te dni 18 let stara deklica revnih staršev. Se ve, kadar kdo umrje, mu zvone. Ali zvonjenje mora biti plačano. Ker je bila deklica revnih staršev, je mežnar dvomil, ali pride plačilo za zvonjenje ali ne, in hotel zvoniti, kljubu temu, da je oče trikrat prosil, naj zvonijo. Sele ko je prišel kot porok J. S. ter je dal trdno poročstvo, da se bo plačalo, se je omečalo srce cerkvenim služabnikom, da so pozvonili ubogi deklici, ki je umrla vendar kot katoliška kristijanka v cvetju nedolžnega svojega življenja! —

Tako je krščansko usmiljenje, taka ljubezen do bližnjega, tako se ravna v katoliški cerkvi z ubogim mrtvim, da mu še malce zvonjenja ne privoščijo, ako se ne plača takoj ali pa trdno s porokom zagotovi plačilo! — Cvenk, ta kaj velja, in prav pri tistih gospodih, ki tako radi očitajo drugim, da so koristolovci, izsesavalci in kdo vé kaj še vse! — Rečem ti, da mi ne porečeš — Saj se poznamo!

Pri Sv. Luciji — kakor nam poročajo — ustanovljajo konsumno društvo, in to sedaj, ko se bo gradila železnica, ko bo dana prilika vsakemu, da si kaj prisluži. Poročevalec skontuje: „Sedaj pa naj reče kdo, da je politika klerikalnih profesorjev pametna! — Društva je toliko potreba kakor trnja v peti. Bodimo vendar pametni!“

Nesreča pri gradnji železnice. — V terek večer okoli 6½, je podsulo v Rojčih pri Dornbergu, kjer delajo predor za Vipavsko železnico, 3 delavce. V grapo pred predorom so se podrnsile skale ter jih zasule jednega do glave, drugega do prsij in tretjega manj. Eden je umrl in ednega so odnesli v bolnišnico. Delavci namreč so sedeli po končanem delu pod skarpo, katere je bila poprej obšteljena in razpočena vsled deževja zadnjih dnij. Kar se je skarpa razklala ter potegnila s seboj peska in skal, da je zasulo 3 delavce. Ti se imenujejo Harej Janez iz Zalošč, ki je umrl takoj, Doplakar Alojzij, ki je tudi močno poškodovan, je doma, tretji Mrevlje Jozip je pa v tukajšnji bolnišnici.

Železniška zveza Gorice s Červinjanom. — Da je sprožil v seji trgovske in obrtne zbornice g. Holzer misel o zvezi Gorice s Červinjanom, smo že omenili. O tem izda tudi posebno brošuro. Ta črta bi šla iz prihodnjega državnega kolodvora mimo to-

varen v Stracich, čez Sočo v Podgoro, kjer bi bila prva postaja iztočno od tovarne celuloz (4 km), dalje bi šla ob hribovju pri Sv. 3 križih v Ločnik, Faro, Gradisce, Romans, čez Torre proti Ajellu v Červinjan. Skupno bi bilo km 28½, stroškov bi bilo K 3.500.000. — Po tej železnici bi se dosegla pa tudi najkrajša zveza Dunaja z Rimom. Zveze Glandolf-Ponteba-Mestre štejejo 302 km, dočim bi stela zveze Glandorf - Celovec - Jesenice - Gorica - Červinjan - Mestre 279 km; torej celih 23 km manj. Nova kombinacija bi šla 180 km po avstrijskih tleh in le 99 po laskih, dočim teče sedanja zveza 106 km po avstrijskih in 196 po laskih tleh.

Kako so klerikalci dosledni. — Slovensko bralno in podporno društvo* za delavce v Gorici je priredilo 29. junija na prostornem Katarinijevem vrtu krasno veselico, kakoršnih goriski Slovenci nismo mnogo imeli. Isto društvo pa ni imelo enake veselice od l. 1885., ko je bilo blagoslovilo svojo zastavo; pod spretnim vodstvom dr. Gregorčiča je spalo spanje pravičnega, a število članov je neznansko padlo. — Letos se je društvo pozivilo v vsakem oziru, in priredilo je tudi veselico, s katero smo si Slovenci osvetlili lice tudi pred Nemci in Italijani. — Toda naši klerikalci so izostali kakor na povelje. Cel teden smo opazovali neko skrbno agitacijo, da bi ne došel na veselico nikdo, ki je pod črno komando. — To delavsko društvo stanuje s Čitalnico pod isto streho. Že najpriprostejša uljudnost bi zahtevala, da bi prišel vsaj za hip pogledat čitalniški predsednik ter položil na krožnik svoj obulub 40 vinarjev, pa ne, klerikalna disciplina je zahtevala, da ne sme priti! In ni jih bilo!

Ne pisemo teh vrstic, ker bi jih bil kdo pogrešal, saj je bil prostrani vrt tako poln, da so ljudje še odhajali, ker niso dobili mesta, toda omenjamo to dejstvo, da pokazemo: kako dosledni, kako brezobzirni so klerikalci: Ensko se obnašajo ob vsaki priliki! Ako pa oni priredé kako „zabavo“, tedaj pa računajo v glavnem na dohod iz našega tabora, ker drugače bi gledala mizerija iz vseh kotov. Naprednjaki so pa dobricini! Ako se jim posveti trnek v obliki „Sol. Doma“, se gotovo ujamejo, češ; to je vendar treba podpirati! Klerikalci piskajo na vse najpothrebne ustanove, ako ne služijo njihovi strasti. „Gor. ljud. posoj.“ in „Trg.-obrtina zadruha“ sta gotovo najvažnejši narodni trdnjavi v Gorici, ali klerikalci so napeli vse sile, da bi ju podrl. Delavsko podporno društvo je važno društvo, toda klerikalcem je bilo pri srcu le, dokler je spalo; zdaj so mu nasprotni! — Naši naprednjaki pa podpirajo celo Pavličevo katoliško delavsko društvo, ki more zanesiti v Gorico le nesrečen boj med gospodarje in delavce, v veliko škodo narodni stvari v občé, delavcem pa še posebe. — Za tombolo v St. Petru so naši pristasi — in celo med prvaki jih je! — kupili veliko srečk od vsiljevalcev, niso imeli v sebi toliko doslednosti, ki „diči“ klerikalce, da bi vsiljevalce lepo odslovili. Tak je razloček med naprednjaki in klerikalci, toda ta je napredni stranki v škodo.

Prepoved in svarilo glede srečkanja v inozemske loterije. — Finančno ministerstvo je zaznalo, da se na nečuten način množe slučajji, v katerih skušajo nekatera amsterdamska loterijska podjetja, tako zlasti „Holländische Creditbank“, „Commerce en Creditbank (Johann Leideke)“ in „Internationale Wechsel- en Effectenbank (A. Steenken)“ pridobiti si zlasti v krogih ubožnejšega prebivalstva s tem, da mu obetajo zapeljive dobitke, bodisi neposrednih odjemalcev za svoje srečke, bodisi agentov za razpečevanje takozvanih listin za pristop (Mitgliedsurkunden), temeljem katerih zadobe odjemalci proti plačilu na obroke pravico do srečkanja in s tem pravico do morebitnih dobitkov gotove vrste večinoma inozemskih srečk. Ker je igranje v teh loterijah ne glede na goljufivo postopanje teh loterijskih podjetij že samo na sebi v smislu zakonov z dne 7. novembra 1862. (drž. zak. št. 85) in z dne 30. junija 1878. (drž. zak. št. 90) kaznjivo in prepovedano, opozarja se s tem občinstvo na okolnost, da je srečkanje in udeležba pri teh loterijah prepovedana, in da se kaznujejo prestopki gori navedenih zakonov z jako občutnimi denarnimi kaznimi, in da razun denarne kazni zapadejo tudi srečke ter deleži istih, kakor tudi vse listine, ki opravičujejo do udeležbe pri igri.

Abiturijentje in abiturijentnje c. kr. učiteljstva v Ljubljani priredé dne 17. t. m. v „Narodnem domu“ koncert na korist učiteljskemu konviktu in družbi sv. Cirila in Metoda. Pri koncertu bodo sodelovali tudi učiteljski abiturijentje in abiturijentnje iz Gorice, Maribora in Kopra. Baje pridejo takrat v Ljubljano tudi češki učiteljski abiturijentje in abiturijentnje iz zlate Prage. Hrvatski in slovenski abiturijentje so spisali knjigo „Prvi listi“, ki izide v kratkem pri Schwentnerju v Ljubljani.

Na ljubljanski gimnaziji je naredila letos maturo g.čna Schulze, hči Lloydovega nadzornika s Krka. To je prva dama, ki je napravila zrelostni izpit na imenovani gimnaziji.

Iz Celovca nam piše neki naš delavec-tesar, da je oddal dne 5. t. m. na pošti v Celovcu denar in pošno nakaznico, spisano slovensko. Ko je poštni uradnik videl slovensko napisano nakaznico, jo je vrzel de-

lavcu z denarjem vred nazaj ter zahteval, da jo mora izpolniti nemško.

Kaj takega zahtevati od stranke v deželi, v kateri je slovenščina deželni jezik, je naravnost nesramno izzivanje. Da pa bi to ponehalo, svetujemo v takih slučajih pot pritožbe na pristojno c. kr. poštno ravnateljstvo z energičnim protestom proti takim neopravičnim zahtevam državnih uslužbencev ter proti nepotrebnemu zadržavanju stranke. Taka pot pritožbe mora izdati, ako ne, potem so se druga pota na razpolago.

Drobiž. — Nevihta včeraj popoldne je napravila v nekaterih krajih v okolici — kakor nam poročajo — prav veliko škodo, zlasti v Krombergu.

Oni stotnik baron Lichtenstern, o katerem smo poročali, da se je zastrupil, je umrl včeraj popoldne v tukajšnji civilni bolnišnici.

Razgled po svetu.

Deželni zbori. — V kránjskem deželnem zboru je utemeljeval v seji 9. t. m. baron Schwegel svoj predlog, ki meri na to, da deželni služniki za dobo svojega službinskega razmerja ne smejo biti izvoljeni za dež. poslance. Za učitelje omenjeni predlog ne velja, ker ti niso deželni služniki. Predlog so odkazali upravnemu odseku.

V gališkem deželnem zboru so izstopili maloruski poslanci razven treh. Barwinski je prečital izjavo Malorusov, v kateri je povedano, da se njihov narod zanemarija in zapostavlja ter da dež. glavar tako prezira maloruske poslance, da jim niti ne odgovarja. Maloruski deželni odbornik je odložil svoje mesto.

V tirolskem deželnem zboru se je pojavila od strani italijanskih poslancev obstrukcija, katero nameravajo nadaljevati, dokler ne bo rešeno vprašanje avtonomije Trentina.

Nekateri deželni zbori so že zaključili ali odgodili zasedanje.

Sv. sinod se brani in zagovarja. — Na Ruskem se je zgodilo nekaj nečuvnega: sv. sinod se zagovarja in brani! Sv. sinod, čegar moč in upliv sta večja kakor moč ministrstva, čegar naceknik, vlaji prokurator, je v istini drug car, sv. sinod, pred čegar ukazi in prepovedmi je trepetala vsa pravoslavna Rusija, se mora braniti in zagovarjati radi izobčenja grofa Tolstega. „Misionarske Obozrenije“ je... eslo obličen odgovor sv. sinoda na javi... smo grofa Tolstega, ki je dokazal, da je izobčen po krivem. Odgovor sv. sinoda sta sestavila baje jamburski škof in misionar Skvorcov in neki Stoss. Ta odgovor pa dokazuje samo to, da je tudi v Rusiji nekdanj silni in neomajni vpliv cerkve in vere omanjan, da se inteligenca upa ugovarjati najvišji cerkveni oblasti ter da je tudi na Ruskem dovoljeno dvomiti o nezmotljivosti duhovnikov. Grof Tolstoj ima za saboj vse izobražene ruske sloje. Prejšnji obsojenec je postal sodnik, sv. sinod pa sedi na zatožni klopi ter se obupno zagovarja in brani! Svobodna misel se dviga zmagovito in brezobzirno tudi v megleni Rusiji!

Kuga v Egiptu. — Od 7. aprila t. l. dalje je zbolelo za kugo v Egiptu skupno 88 oseb. Od teh jih je umrlo 37, 27 jih je ozdravelo; od 26 bolnikov se jih nahaja 21 v Sakasiku, 3 v Aleksandriji in 2 v Porto Saidu.

V južni Afriki. — Angleži so prisiljeni vojno nadaljevati, dasi bi tako radi sklenili mir z Buri, seveda tak mir, kateri bi prišel prav — Angležem. Angleška zbornica je namreč sklenila nadaljevati vojno dotle, da bodo Buri uničeni in docela iztrebljeni, ker so se izjalovila vsa dosedanja pogajanja z njimi. 19 mesecev že traja ta boj, in Anglija je porabila že 3000 milijonov kron ter izgubila celo armado vojakov in častnikov. Operacije Angležev, ki so raztegnene na ogromne daljave, stanejo vsaki dan 40 milijonov kron. Buri seveda se ne morejo meriti z Angleži na odprtem polju, kajti Angležev je nad 200.000 mož. Burov pa komaj 14.000, ali mala vojna se bo nadaljevala brez konca in kraja. Krüger in Botha upata še vedno, da ostanejo konečno Buri gospodarji na svoji zemlji. Da bi se ne varala!

Is Bolcana poročajo, da znani socijalni demokrat Seitz je sklical shod, na katerem je prišlo do pretepa med soc. demokrati in klerikalci. Tepli so se s stoli in vrčki. Nekega klerikalca so ranili smrtno.

Raznotero. — Iz Prage poročajo, da v Mladi Boleslavi je falirala trdka Rezensky. Pasiva znašajo 800.000 gld. — Nemški cesar ni potrdil liberalnega mestnega svetnika Kauffmanna v Berolinu za drugega župana. To vzbuja senzacijo, ker Kauffmanna je priporočilo v potrditev ministerstvo. — Uradno poročilo iz Newjorka pravi, da je v zadnjih dneh ob neznanski vročini umrlo 989 oseb za solnčarico. — Revident avstroogorske banke na Dunaju Rudolf Brick je poveril neki družini svoto 220.000 K. — Tajnik trgovskega društva na Dunaju je poveril veliko svoto ter zbežal. Baje se je vstrelil. — Bolgarski knez Ferdinand se zaroči septembra meseca s trnogorsko princezino Ksenijo. Laski kraj in krajica bosta prisostvovala zaročnim slavnostim. —

Narodno gospodarstvo.

Sadna letina na Vipavskem. — Poročajo nam, da je preteklo že več let, da so zastoj popraševali kupci marelic in drugega sadja iz raznih krajev po sadnem blagu. Vsako leto skoro je bilo že ob cvetju neugodno vreme. Letos pa kaže izvenredno dobra letina, posebno za marelice. Zlasti gorenji konec vipavske doline, kakor št. Vid in Lozice, kaže letos prav bogato letino in tudi lepe in zdrave marelice.

Opozarja se na to pred vsem kupce Slovence, da se potrudijo v imenovane kraje, da ne bodo le Nemci odnašali dobičkov od slovenskih kmetovalcev.

„Banka Slavija“. — Življenski oddelek tega proslulega slovenskega zavoda napreduje čim dalje mogočnejše in se vsled svojega razvoja pristeva med prve življenske zavarovalnice v obče. — Za preteklo leto je bilo podanih 5693 ponudb za kapital 15,682.000 K. od 1. januarja do 30. marca 1901 pa je bilo predloženih 1523 oglasov za kapital 3,478.000 K. — Zavarovanega kapitala je bilo za leto 1900. izplačanega 1,057.095 K 74 vin. v letu 1901. od januarja do marca pa 320.463 K 75 vin. Ves čas bančinega obstoja je bilo izplačanih 66,195.901 K 65 vin. Rezervi fondov znašajo koncem 1900 leta 22,914.972 K 90 vin. — „Slavija“ razdeljuje kot vzajemni zavod ves čist dobiček svojim članom. Te dividende je bilo dosedaj izplačane članom zavarovancem 812.291 K 84 vin.

Razglas. — C. kr. kmetijsko društvo v Gorici bo v pozdigo deželne živinoreje nakupilo z denarno podporo visokega c. kr. kmetijskega ministerstva za l. 1901. nekaj bikov „belanskega“ plemena, kateri se oddajo v političnem okraju Tolminskem.

Prošnje v tem zmislu naj se do 30. julija t. l. po dotičnih zupanstvih dopoljšajo podpisnemu društvu. Bikorejci, kojih prošnje se uslišijo, bodo morali, kadar prejmejo bika, zavezati se, da spolnijo vsa ona pravila in pogoje, ki se nahajajo v pogodbi, in dotično zupanstvo bo moralo za nje poročstvo prevzeti.

C. kr. kmetijsko društvo je pripravljeno preskrbeti nakup zivali belanskega plemena, ako ima kedo želje, koje nakupiti, in je tudi pripravljeno preskrbeti nekoliko čistokrvnih brejih krav istega plemena ter jih oddati zanesljivim živinorejcem za polovico kupne cene in dotičnih stroškov; prednost bodo imeli vsekakor tisti, kateri prevzamejo bika. Za bika, katere se kupi po naročilu, kakor tudi za krave, katere se oddajo po polovici kupne cene, se bo moralo založiti denar že poprej. Drugi pogoji se poizvedo v društvenem uradu. — C. kr. kmetijsko društvo. V Gorici, dne 6. julija 1901. Predsednik: Coronini, tajnik: Hugues.

Balzam lekarnarja A. Thierry-ja

z zeleno varstveno znamko nuna se razpošilja 12 malih ali 6 dvojnastih steklenic za 4 krone poštne prosto.

A. Thierry-jevo centifolijno ustno mazilo.

2 lončka K 3.50. — Razpošilja poštne prosto proti predplačilu zneska

A. Thierry-jeva lekarna h Angelju varuhu v Pregradi pri Rogatem-Slatini.

Dunaj, glavna zaloga: lekarnar C. Brady, Fleischmarkt 1.

Budimpešta: Lekarnar J. pl. Török in dr. Egger.

Agram: Lekarnar S. Mittelbach.

— Povsod se dobiva na drobno. —

(Varstvena znamka).

Lekarna Cristofolletti v Gorici

Prave in edine železne kapljice z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Tekapljice *pridajo redno prebavljanje*, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. *Okrepje pokvarjeni želodec* storé, da zgine v kratkem času omotica in živčna lenost (mrtevost). Te kapljice tudi storé, da človek *raji* je.

Cena steklenic 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljave pa jedino le v lekarni

Cristofolletti v Gorici.

Prva c. kr. avstro-ogerska privil.

TOVARNA BARV ZA PROČELJA

Karol Kronsteiner, Dunaj III., Hauptstrasse 126 (v lastni hiši).

Odlikovana z zlatimi svetinjami.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno **prodajalnico jestvin.**

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, gorušice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je „Trgovska obrtna zadruga.“

100 do 300 gl. mesečno

lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž. papirjev in srečk, a da ni potrebna glavica in ni nikakoli nevarnost. — Ponudbe pod Ludwig Osterlecher, VIII. Deutsche gasse 8 Budapest.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni vencl. — Mašne knjižice.

Mašna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35-8

„GORIŠKA TISKARNA“

A. GABRŠČEK

v Gorici, Gosposka ulica 11

Izdaja sledeče časopise:

„Soča“ pol. časopis; izhaja 3-krat v tednu: torek, četrtek, sobota. — Letna naročnina kron 13.20.

„Primorec“ pol. časopis; izhaja vsaki petek. — Letna naročnina kron 3.20. — Najbolj razširjen slov. list v deželi.

„Slov. knjižnica“ leposlov. list; izhaja mesečno. Letna naročnina kron 3.00. — Doslej izšlo 100 snopičev. S snopičem 94. smo začeli izdajati sloveči Tolstojev roman „Vstajenje“, kateri še vedno nadaljuje.

Sprejema tudi naročila

za tisek vsakovrstnih tiskovin

kakor:

Vabilna k veselicam, trgovske račune in zavitke ter listovni papir s trdko, raznovrstne posetke z zavitki v elegantnih skatljah, poročna in zaročna naznanila, osmrtnice itd.

Solani in zupanstvom priporočata

veliko zalogo izgotovljenih tiskovin.

Pred kratkim so izšlo sledeče knjige:

„MARCO VISCONTI“

ital. spisal TOMMASO GROSSI; cena s poštino vred kron 2.60.

„ODISEJA“ II. izdaja; s poštino vred kron 1.40.

„VENEC SLOV. POVESTIJ“

I. in II. knjiga à kron 1.20; III. knjiga s poštino vred kron 1.20.

„SALONSKA KNJIŽNICA“

I. knjiga: „O to ženke!“ Spisal FRAN GOVEKAR; cena s poštino vred kron 2.20; II. knjiga: „Hamlet!“ Prevel J. ČANKAR; cena s poštino vred kron 1.00.

Zahtevajte cenik naših izdaj, katerega pošiljamo zaenaj!

Anton Obidič,

čevljar

v Semeniški ulici št. 4

v Gorici

priporoča se

za raznovrstna naročila po meri

za gospe in gospode.

Naročila se izvršuje hitro.

Zalagatelj nadvojv. in knežkih posestnih oskrbnikov, vojaških oskrbnikov, železnice, obrtnih, hribolaznih, plavalnih ter zidarskih druženj, zidarskih podjetnikov in mojstrov. Te barve za pročelja se raztopé v apnu ter se razpošiljajo suhe v prahu v 40 različnih uzorcih à 16 kr. kilogram in višje. Čistost barve se od olinatih ne razlikuje.

Dopisuje se v slovenskem in laškem jeziku.

Uzorec na papirju z navodilom zastoj la franko.

Fran Melinek

zidarski mojster

v Višnjeviku št. 67 (v Brdih)

se priporoča

za vsakovrstna zidarska dela bodisi nove zgradbe ali poprave po ugodnih cenah.

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pismenim jamstvom razpošilja na zasebnik

Hanns Konrad,

tovarna ur ter izvoz zlatine

Most (Češko).

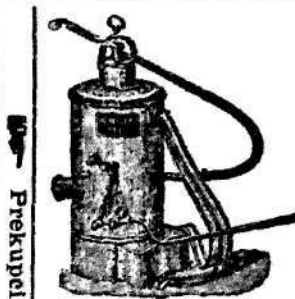
Dobra ura Rem. iz niklja fl. 3.75;

srebrna ura R.m. fl. 5.80; srebrna

veržica fl. 1.20; budilnik iz niklja

fl. 1.95.

Tvrška je odlikovana s c. kr. orlom; ima zlate in srebrne svetlinje iz razstav ter tisoče priznanih pisem. — Ilustrovan cenik zastoj!

Prekupel se iščejo.

Patentovani aparati za žveplanje na roko in za na hrbet'

rabljivi na dva načina.

Patentovane škropilnice proti peronospori

najnovější sistemi.

Brizgalnice za žvepleni ogljik (Injektori)

proti plokseri

Aparati za streljanje proti točli.

Posebne brizgalnice za sadno drevje in vse druge priprave za sadje in trtorejo pošilja po najnižjih tvorniških cenah

IG. HELLER, DUNAJ (WIEN)

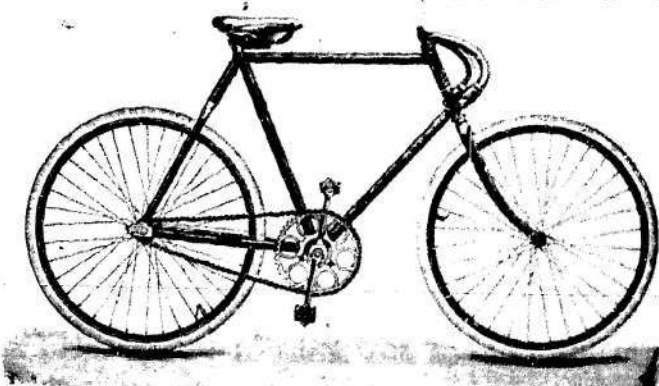
II. Praterstrasse 49.

Cenik gratis in franko.

Pozor!

Dvokolesa Helical-Premier

prva znamka svetovne angleške tovarne z zaviro zadaj in s prostim tekom spredaj, kakor tudi dvokolesa Regent-Special in Courir po jako zmernih cenah imata v zalogi podpisana, ki se priporočata sorojakom.

Z vsem spoštovanjem

Saunig & Dekleva, Gorica, ulica Municipio 1.

Prva slovenska trgovina z železjem v Gorici

Konjedic & Zajec

(prej G. Darbo)

pred nadškofijo št. 5. Podružnica konec Raštelja št. 2.

Zaloga v ulici Morelli št. 12, v Gosposki ulici št. 7. v posejilni hiši.

Priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo najboljšega štajerskega železa, železne, cinkaste, pocinjene in madene ploščevine, orodja za razne obrti in pohištvene, štedilna ognjišča, peči, cevi in predpečnike, nagrobne križe.

Vsakovrstne okove za pohištvo in stavbe. Prevzemata vse naročbe za vsakovrstne stavbe in druga podjetja.

Glavna zaloga za Gorico in okolice

izdelkov c. kr. privilegovanih livarn.

Pripoznano najboljših patentovanih kotlov gosp. Nussbaum-a v Ajdovščini po tovarniških cenah.

Edina zaloga

najboljšega koroškega Acalon in Brescian-jekla.

Zaloga Portland in Roman-Cementa, kmetijskih strojev iz prvih tovarn. Kupujeta staro železje in kovine po najvišji dnevni ceni.